provincie Zuid-Holland

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 27 oktober 2026
Portefeuillehouder: Stolk
Uiterlijke beslistermijn: n.v.t.
Documentnummer: DOS-2026-0004619

Onderwerp

Datacenterstrategie Zuid-Holland 2027-2030

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Digitale infrastructuur vormt het fundament onder een toekomstbestendige economie en samenleving in Zuid-Holland. Datacenters zijn daarin de belangrijke fysieke schakel. Ze leveren de noodzakelijke opslag- en rekenkracht voor vitale sectoren zoals de haven, logistiek, hightechindustrie, zorg en kennisinstellingen. Daarmee stimuleren zij niet alleen regionale innovatie, maar dragen zij ook direct bij aan de digitale weerbaarheid, soevereiniteit en bredere maatschappelijke opgaven van onze provincie. Een sterke digitale infrastructuur is een randvoorwaarde voor een florerend en veilig Zuid-Holland.

Tegelijkertijd doen datacenters een aanzienlijk beroep op schaarse middelen. De beschikbare fysieke ruimte is zeer beperkt, de grenzen van het watersysteem zijn in zicht en netbeheerder TenneT heeft voor vrijwel de gehele provincie structurele netcongestie afgekondigd. Omdat landelijke en Europese kaders nog onvoldoende sturen op deze regionale knelpunten, ontstaat het risico op ongecoördineerde ontwikkeling: datacenters die zich vestigen op plekken waar simpelweg nog stroom is, in plaats van waar ze ruimtelijk en economisch de meeste meerwaarde bieden. Om versnippering te voorkomen en sturing te geven aan de snelle ontwikkelingen (zoals de opkomst van AI), neemt de provincie met deze strategie actief de regie.

De kern van de strategie is *gerichte groei* vanuit het principe van brede welvaart. We beschouwen datacenters niet als regulier commercieel vastgoed, maar als digitale infrastructuur met een forse ruimtelijke en energetische impact. Dit betekent dat de provincie doelbewust stuurt op locatie en kwaliteit: nieuwe ontwikkelingen krijgen de benodigde schaarse ruimte, stroom en water wanneer zij aantoonbaar bijdragen aan de regionale economische kracht van Zuid-Holland, én zoveel als mogelijk in balans zijn met de draagkracht van het systeem.

Om deze afweging in de praktijk te maken, onderscheidt de strategie drie categorieën met bijbehorende sturing:

- **Lokale en regionale datacenters (< 2 MW):** Worden primair door gemeenten zelf afgewogen binnen de provinciale basisregels.
- **Datacenters met bovenlokale impact (2 tot en met 50 MW en/of 4.000 m² tot 3 hectare):** Voor deze categorie geldt een dwingende provinciale regierol. Ontwikkeling is uitsluitend mogelijk na verplichte, vroegtijdige afstemming tussen provincie, gemeente, netbeheerder en waterschap. Daarbij gelden heldere voorwaarden ten aanzien van inpassing in het elektriciteits- en watersysteem, ruimtelijke kwaliteit en economische binding met de regio.
- **Datacenters van behoorlijke omvang (> 50 MW en/of > 3 hectare):** Worden categorisch uitgesloten op Zuid-Hollands

grondgebied om de collectieve draagkracht van het landschap en het energie- en watersysteem te beschermen.

De provincie verankert de categorische uitsluiting van hyperscalers direct in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Daarnaast worden er bindende vestigingsrichtlijnen ontwikkeld. Parallel hieraan start een toekomstverkenning naar de bredere rol van digitale publieke infrastructuur. Via actieve monitoring, samenwerking met regionale partners en een gerichte lobby richting het Rijk en de EU zorgt Zuid-Holland voor een adaptieve aanpak die de gerichte groei van de provincie langdurig veiligstelt.

Inhoud

Door het aannemen van deze strategie, wordt er ingestemd met de volgende uitgangspunten:

1. Rol van de provincie: van volgend naar een actievere rol;
2. We gaan actiever sturen onder heldere voorwaarden;
3. We maken een onderscheid in typen datacenters;
4. We gaan voor gerichte duurzame groei.

Type datacenter	Kenmerk	Rol provincie	Beleidsboodschap
Kleinschalige datacenters zoals enterprise of lokale datacenters	Minder dan 2 MW aansluitvermogen, gekoppeld aan een vestiging van bedrijf (of (semi-) publieke organisatie of die lokale dienstverlening van beperkte omvang levert.	Geen specifieke provinciale regie; gemeente is bevoegd gezag.	Lokaal sturen via regulier ruimtelijk beleid.
Datacenter met bovenlokale impact (veelal colocatie)	Datacenters met gemeente-overstijgende effecten vanaf 2 MW tot en met 50 MW aansluitvermogen en/of groter dan 4.000 m^2 tot en met 3 hectare.	Actieve provinciale regierol en vroegtijdige afstemming.	Sturen op aantoonbare maatschappelijke en economische meerwaarde en afweging op netcongestie, water, restwarmte en ruimtebeslag.
Datacenters met grootschalige impact (zoals hyperscalers)	Meer dan 3 hectare en/of een aansluitvermogen van meer dan 50 MW.	Provinciaal uitsluiten van planologische ruimte.	Schaarste aan ruimte, energie, gecombineerd met beperkte locatieafhankelijkheid leidt tot een andere provinciale afweging.

Proces

Op 9 juli 2025 is motie 1718 aangenomen waarin het college is verzocht een strategie uit te werken voor datacenters. Waarbij het volgende is verzocht:

- Binnen 1 jaar een gedegen datacenterstrategie voor Zuid-Holland te ontwikkelen voor de plaatsing van datacenters, waarin aandacht is voor ruimtelijke inpassing, energieverbruik en duurzaamheid, waterverbruik en economische meerwaarde.

- Ondertussen in gesprek te gaan met gemeenten om een gezamenlijk plan te ontwikkelen voor datacenters kleiner dan 50MW;
- De Provinciale Staten actief te betrekken bij de ontwikkeling van het nieuwe beleidskader.

Op 1 april 2026 heeft er een technische sessie met PS over datacenters plaatsgevonden. Bijna alle partijen waren aanwezig bij deze technische sessie.

Op 8 april is in PS commissie E&E de brief over voortgang en vervolgstappen datacenterstrategie behandeld. De commissie heeft daarbij aangegeven voor de borging van cruciale onderdelen van de datacenterstrategie niet te willen wachten op de integrale herziening van het omgevingsbeleid in 2028. PS heeft GS opgeroepen te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om tussentijds stappen te zetten in de verankering.
Conform uw wensen heeft GS de volgende punten toegevoegd aan de strategie:

- Provinciale Staten onderschrijven het belang van datacenters voor de economie, maatschappelijke opgaven en de strategische autonomie van Europa.
- Er is steun voor een sterkere provinciale regierol bij de vestiging van datacenters.
- Staten vragen om een helder onderscheid tussen typen datacenters, onder meer naar functie, schaal en ruimtelijke en economische binding.
- Daarbij wordt expliciet onderscheid gemaakt tussen regionaal of functioneel gebonden datacenters en grootschalige, plaatsonafhankelijke hyperscalers.
- Er wordt breed gedeeld dat dergelijke hyperscalers niet wenselijk zijn in Zuid-Holland, waarbij de vraag wordt gesteld of de huidige beleidsregels dit voldoende borgen.
- Tegelijkertijd is er ruimte voor datacenters die aantoonbaar bijdragen aan de regionale economie en digitale infrastructuur.
- Staten hechten aan het vooraf stellen van duidelijke randvoorwaarden, onder meer op het gebied van energie en water, om initiatiefnemers gericht en voorspelbaar te sturen.

Op 1 juli is Gedeputeerde Staten tegemoetgekomen aan de toezegging om vóór de zomer de verschillende mogelijkheden voor een versneld proces voor de borging van (delen van) de strategie in gang te zetten. Daarin is voorgesteld om parallel aan de uitwerking van de datacenterstrategie te beginnen met een programmaherziening, zodat binnen het huidige programma alvast een basis kan worden gelegd.

Op 16 oktober is er een informele sessie geweest met de woordvoerders Economie van de Provinciale Staten.

Procedure
De datacenterstrategie is een verkenning in het kader van het Omgevingsbeleid. De volgende stappen zijn een vertaling in een Omgevingsprogramma en Omgevingsverordening. Het gaat om een partiele herziening voor 2027 van het Omgevingsbeleid.
Naar verwachting wordt de Datacenterstrategie geagendeerd op de procedurevergadering van de commissievergadering Economie en Energie op 2 december a.s. Vaststelling door Provinciale Staten is voorzien in februari 2027.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 oktober 2026, met het besluitnummer PZH-2026-897440270;

Gelet op Artikel 105 van de Provinciewet;

Besluiten:

1. Vast te stellen de Datacenterstrategie 2027-2030 als richtinggevend kader voor het verder uitwerken naar het Omgevingsbeleid.

Den Haag, 16 december 2026,

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier,	voorzitter,
drs. B.S.M. Sepers	mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

- Datacenterstrategie 2027-2030

Den Haag, 27 oktober 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,	plv. voorzitter,
drs. M.J.A.. van Bijnen MBA	ing. R. Tieman